

Een schat!

Marja van den Broek
Archeologische werkgroep

Vaak wordt de archeologische werkgroep gevraagd of ze weleens iets moois vinden. Daarmee bedoelt men de geldelijke waarde van een vondst. Als we in het veld aan het graven zijn, zijn er altijd wel omstanders die grappen of we 'de schat' al gevonden hebben. Niets preekt zoveel tot de verbeelding als een schat. Maar... daar doen we het niet voor, een vondst is voor ons een inkijkje in het leven en de geschiedenis van vroeger.

Een muntschat

In het centrum van Ravenstein is echter wel een keer een heuse muntschat gevonden.

In 1981 begon dhr. Kuijpers uit Geffen in alle vroegte te graven op de binnenplaats achter het voormalige postkantoor aan de Landpoortstraat. Hij had opdracht gekregen bij de post de verstopte riolering te verhelpen. Postkantoorhouder Vervoort wist nergens van en later in de morgen bleek dat het probleem bij de politiepост was. Inmiddels had dhr. Kuijpers 21 munten gevonden, 5 gouden en 16 zilveren. Na wat geruzie met zijn baas, bracht hij de munten naar het politiebureau.

De munten werden later dat jaar geveild en brachten, na aftrek van commissie, f7500,- op, te verdelen tussen de staat, als eigenaar van de grond, en de vinder.

Goud, zilver en vals

De oudste munten zijn een in Brussel geslagen patagon uit 1631 van Philips IV en een dukaton uit 1640, ook uit Brabant, beiden van zilver. Het jongste exemplaar is een gouden munt uit 1767.

Op een na zijn de munten in goede staat. In het blad 'de Muntkoerier' staat dat de munten waarschijnlijk niet lang na 1767 zijn begraven. Een bewijs geven ze hier niet voor. De waarde, indertijd, bedroeg ongeveer f62,-. Dat bedrag kwam overeen met het inkomen van een arbeider voor 5 maanden werk.

De gouden munten waren: 2 halve gouden ridders, een uit Utrecht en een uit Overijssel, allebei geslagen in 1761. De andere drie gouden dukaten waren geslagen in 1759 (Utrecht), 1762 en 1767 (Holland).

Opmerkelijks is dat de oorspronkelijke eigenaar een valse munt had toegevoegd aan zijn schat: een valse Utrechtse daalder uit 1692. De verzilverde munt had in de grond zijn glans verloren en was direct herkenbaar als vervalsing. Ook door het gewicht van 8,29 gram (hoort 15,5 gram te zijn) viel de munt door de mand.

1: Voorbeeld van een Hollandse gouden dukaat uit 1762

1 Gouden dukaat 1762 Holland, Muntmeester: Wouter Buck, Dordrecht. Op de ene zijde staat een soldaat in harnas met de tekst: CONCORDIA- RES PARVAE- CRESCVNT (Door eendracht groeien kleine zaken = Eendracht maakt macht) HOL (Holland). Aan de andere zijde de tekst:

MO:ORD: PROVIN.FOEDER BELG.AD LEG.IMP. (Moneta Ordinum Provinciarum Foederatarum Belgii Ad Legem Imperii , Munt van de Staten der Verenigde Provinciën van Nederland volgens de wet van het Keizerrijk.)

2: Voorbeeld van de zilveren 3-gulden munt uit Kampen uit 1682

2 Zilveren 3-gulden stuk, 1682 Kampen/Overijssel, Muntmeester: Jacob Ridder, muntmeesterteken: ridder te paard (links naast het hoofd). Een zijde met de Nederlandse maagd met omschrift HAC (religione) NITIMVR HANC (libertatem) TVEMVR (Op dit (geloof) steunen wij, deze (vrijheid) beschermen wij (regeerprogram van de Republiek der Verenigde Nederlanden). Keerzijde: MO.NO.ARG.CIVIT.CAMPENSIS (moneta nova argenta stad Kampen).

Vragen

Er blijven nog wat vragen over. Waarom begroef de eigenaar zijn geld? Was er in die tijd een militaire dreiging of een aanstaand faillissement? Zaten de munten ergens in, een zakje of kistje? In de berichtgeving is hier niets van terug te vinden. Waren de munten een verzameling of gebruiksgeld? De ouderdom van de oudste munten pleiten voor het eerste. Dan zou het logischer zijn dat de munten veel later zijn begraven dan ca. 1767.

Wandeling

Deze muntschat in de Landpoortstraat is een van de lokaties die besproken worden tijdens een archeologische wandeling door Ravenstein die de werkgroep heeft gemaakt. Het boekje is verkrijgbaar bij het toeristisch informatiecentrum (TIR)

* De foto's die we hebben van de munten zijn van slechte kwaliteit. Daarom hebben we ervoor gekozen om foto's van gelijke munten te gebruiken.